Grunnutdanning – sjekklisten fram til å bli fartøysjef på sportsfly

Kontakt en flyskole som utdanner sportsflygere på våre nettsider under Sikkerhet og utdanning, «Utdanning i norske flyklubber» med oversikt over norske flyskoler.

Vårt regelverk er et 100 siders komplett luftfartssystem, et sikkerhetssystem godkjent av Luftfartstilsynet, og som omfatter Sportsflygehåndboken (SFHB) og noen vedlegg til de 6 kapitlene håndboken består av. Husk alltid å laste ned nyeste utgave når du skal lese deg opp på innholdet eller lete etter en bestemmelse.

Legeattest. En flyger må være medisinsk skikket for å gjøre tjeneste som fartøysjef, og flygerens skikkethet skal undersøkes og dokumenteres med legeattest. Det er lurt å sjekke seg selv før du starter så du vet at alt er i orden for å bli flyger. Skjema «Legeattest» som du skal ha med til legen finner du under **Skjema** på våre nettsider. Se SFHB kapittel 4.2.

Elevbevis. Som elev skal du ha et elevbevis, og det bestilles av NLF ved postmottak@nlf.no for en av kategoriene ovenfor. Elevbeviset, som også inneholder en soloflygningsrettighet, kan du nå laste ned på Min Idrett og skrive ut. SFHB 4.5.4.

Medlemskontingenten betales til NLF, men du kan gjennomføre tre timer skoleflyging før den skal være betalt.

Teoriundervisningen.

Du trenger en del teori om flyging, og de fleste flyskolene holder kurs minst en gang per år. Kursets formål er å gi eleven teoretiske kunnskaper og kompetanse som kreves for å fullføre flygerettigheten. Kurset omfatter ni fag, og du må regne med å bruke 80 timer med selvstudium, klasserom eller fjernundervisning via video. SFHB 4.4.

1. Lover og bestemmelser
2. Menneskelige ytelser og begrensninger
3. Meteorologi
4. Flytelefoni
5. Flygeteori
6. Driftsprosedyrer
7. Ytelser og flygeplanlegging
8. Fly- og motorlære
9. Navigasjon

På nettsiden «**Den store Sportsflyboken**» under Sikkerhet og utdanning kan du lese om og bestille teoriboken som er utgitt av NLF. Du kan også benytte teoribøker for motorfly, men da skal du i tillegg lese Fag 1 «Lover og bestemmelser» for sportsfly.

Du tar teoriprøvene elektronisk på flyskolen med din telefon, nettbrett eller en PC/MAC, og består dem ved å svare korrekt på minst 75% av spørsmålene. SFHB 4.4.5 bokstav a.

Mellomprøver utføres på Training Management System (**TMS**) og sluttprøver på Eksamen.nlf.no, og blir registrert der i NLFs database. Resultatene blir tilgjengelige for klubbens skolesjef og eksamenskontrollant. Lenkene til disse får du av flyskolen. SFHB 4.4.5 bokstav b.

Den praktiske flygerutdanningen

Flygetreningen foregår i tråd med «Treningsprogram for sportsflygere» og det finnes tre ulike kategorier: gyroplan, rorstyring og vektskift. SFHB 4.5.

Disse treningsprogrammene ligger som tre valg under nettsiden «**Flygerutdanning**», og det er flyskolen som vil lede deg gjennom det programmet du velger.

Logging av flygetid. Både i elevens og luftfartøyets loggbok skal det skrives navn på begge om bord og under flygingens art hvilke øvelser i programmet som ble utført. Signeres av fartøysjef. **TMS** eller **prog.kort** skal etter hver øvelse gis karakter og kommenteres ved behov. SFHB 4.5.2.

Nå kommer en tid da du skal praktisere det du har lært på teorikurset og trene på å snakke på radio med både lufttrafikktjenesten og andre fly. Det trengs en del praksis for å bli god på dette, og du skal i denne tiden prøve å snakke mye og forstå meldingene i radiokommunikasjonen.

Legeattest må innsendes. For å kunne utføre soloflyging må flyskolen sende inn elevens godkjente legeattest til NLF i brevpost: NLF, Møllergata 39, 0179 Oslo. SFHB 4.3.2.

Etter en del treningstimer med instruktør kommer tiden da du skal fly alene for første gang. For å kunne gjøre det skal du bestå en solosjekk med en instruktør. Sjekk SFHB 4.5.5 bokstav a.

Solosjekken. En instruktør som ikke har deltatt mye på dine praktiske skoletimer blir med deg på en flytur der du skal vise at du kan utføre alle viktige manøvrer på en sikker måte, og komme deg trygt ned på landingsplassen igjen. SFHB 4.5.5 bokstav b.

Du får nå en autorisasjon for soloflyging som gir deg flygerettighet på nivå 1 til å fly som fartøysjef og betjene radio ombord i et luftfartøy under oppsyn av en sportsflyinstruktør. SFHB 4.5.6.

Soloflyging. En del av skoleprogrammet skal utføres som soloflyging alene i luften. Du trenger en autorisasjon for hver soloflyging, og det føres på et soloflygingsbevis i skoleprogrammet. Soloflygingsbeviset lastes ned fra nettsiden «Flygerutdanning»

Før skoleflyging og soloflyging må en instruktør forvisse seg om at luftfartøyet er luftdyktig, og signere for utført inspeksjon før flyging. En elev på nivå 1 får ikke lov utføre dette alene, men kan med fordel bli med instruktøren og lære hva som skal gjøres. SFHB 4.5.6 bokstav c.

Progresjonssjekk. Under utdanningen gjør flyskolen en sjekk av din progresjon med en instruktør som ikke har deltatt mye på dine praktiske skoletimer. Dette er en uavhengig sjekk på at du kan utføre det som forventes etter hvor langt du har kommet i skole-programmet, eller om du vil trenge noen ekstra øvelser for å komme dit du bør være. SFHB 4.5.7.

Skolesjekk. Dette er den siste sjekken som flyskolen gjør på at du er klar til å ta den endelige oppflygingen til flygerettighet på nivå 2.

Når den er utført og eleven er klar til ferdighetsprøven må dette sjekkes:

- Alle 9 eksamener er bestått. Dette gjør klubbens eksamenskontrollant i eksamen.nlf.no.
- Søkere til flygerettighet for vektskift skal ha gjennomført minimum 25 timer skoleflyging, mens for gyroplan og rorstyring er kravet minimum 30 skoletimer. Som skoletimer medregnes også soloflyging. SFHB 4.5.8.

Ferdighetsprøven (Skill Test). Den utføres av en kontrollant som ikke har deltatt mye på dine praktiske skoletimer. For å kunne gjennomføre en ferdighetsprøve kan kontrollanten utføre maksimalt 25 prosent av den praktiske utdanningen med en elev. SFHB 4.5.8.

Søknad om utstedelse av flygerettighet. Skjemaet finner du på våre nettsider under **Skjema**, og videre til neste side «**Flygerettighet**».

Her finner du «**Skjema for flygerettighet sportsfly**», som du skal fylle ut og signere på side 1, mens flyskolen skal fylle ut det som gjelder for søknaden på side 2.

Det er viktig at flyskolen sender med dokumentasjon på at krav til utstedelse i SFHB 4.5.8. Eksamensresultatene finner NLF i sin database, så det trenger du ikke sende inn.

- Kopi av loggbok som viser antall skoletimer er oppfylt (minimum 25 eller 30)
- Kopi av TMS leksjon «Ferdighetsprøve» (rorstyring), eller
  kopi av Progresjonskort (gyroplan og vektskift)

Kandidater som har gjennomført flygetrening med instruktør på motorfly, kan få kreditert slik flytid opp mot kravet til utstedelse av flygerettighet fram til solo. Se betingelser i SFHB 4.5.8.1.

Videre utsjekker

Passasjerutsjekk. Dersom søknaden inkluderer passasjerrettighet, sjekk at SFHB 4.6.1 bokstav b) er oppfylt, og send med kopi av påføringen av rettigheten i loggboken.

Rettigheten vedlikeholdes ved å utføre 3 selvstendige avganger og landinger siste 90 dager.

VFR natt. Dersom søknaden inkluderer VFR natt, sjekk at

- SFHB 3.8.2.2 er oppfylt, og send med kopi av påføringen av rettigheten i loggboken, eller
- SFHB 4.10 bokstav g) er oppfylt, og send med kopi av gyldig rettighet for VFR-natt utstedt av luftfartsmyndighet etter del-FCL.

*** *** ***

Sjekkliste for skoleflyging med sportsfly

- Legeattest innsendes av elev i brevpost til NLF
- Søk NLF om elevbevis med soloflygingsrettighet
- Læreboken finner du på nettsiden «Sikkerhet og utdanning»
- Registrer eleven og teoriutdanningen på TMS
- Loggbøker skal påføres hvilke øvelser som ble utført etter hver tur
- Solosjekk må foretas før eleven kan fly solo
  - Last ned soloflygingsbevis for flere autorisasjoner
- Progresjonssjekk ved behov under utdanningen
- Skolesjekk når eleven er klar for oppflyging (skill test
  - Sjekk at alle 9 eksamener er bestått
  - Sjekk at minimum antall skoletimer er oppfylt (min. 25 eller 30)
- Skill test med kontrollant som ikke har deltatt med mer enn 25% av skolingen
- Søknad om flygerettighet
  - Eleven fyller ut og signerer side 1
  - Flyskolen fyller ut og signerer side 2
- Vedlegg som skal være med
  - Kopi fra elevens loggbok som viser at antall skoletimer er oppfylt (min. 25 eller 30)
  - Kopi av TMS leksjon «Ferdighetsprøve» (rorstyring), eller
    kopi av Progresjonskort (gyroplan og vektskift)

*** SLUTT ***